

Roda de Premsa conjunta (*) - Menors, alcohol i festes populars

PER PREVENIR EL CONSUM D'ALCOHOL DE MENORS HI FEIM FALTA TOTS

Als darrers anys estem veient com s'instaura entre molts joves una cultura d'oci basada, quasi exclusivament, en el consum d'alcohol, i durant les festes a l'estiu això es fa molt més evident. Com a pares i mares que som quasi tots, no podem callar davant el que consideram que és perjudicial per als nostres fills i filles, i per això hem convocat aquesta roda de premsa conjunta amb tres objectius:

- primer per visibilitzar el problema del consum d'alcohol dels menors i la promoció que en reben durant les festes populars i altres esdeveniments a espais públics;
- en segon lloc, per demanar coherència i implicació a tota la societat, família i administracions, per impedir, reduir i no facilitar aquestes situacions;
- i en tercer i darrer lloc per manifestar la necessitat i voluntat de continuar i millorar el treball coordinat entre tots els sectors implicats per avançar en la solució.

Encara que tots som conscients que els menors no han de beure alcohol, segons dades de l'enquesta ESTUDES presentades el febrer del 2016 i que fa referència a estudiants de 14 a 18 anys, el 77% dels menors consumeixen alcohol. Hi ha algunes dades especialment preocupants, com que el 32% dels adolescents fan un consum de risc el cap de setmana (fins el 37% en el cas de nines), o que el consum compulsiu (*bridge drinking*) augmenta del 14 al 37% entre els 14 i els 16 anys.

Hi ha moltes evidències científiques que mostren que aquest consum té conseqüències en la seva salut, aprenentatges, seguretat i molts altres riscos, tant de manera immediata (coma etílic, agressions sexuals, accidents...) com a llarg termini (addicció, càncer, salut mental...).

Però no es tracta d'una conducta de risc que ateny només al qui ho fa, entre altres raons perquè són menors. Aquesta conducta està provocada sobretot per un màrqueting, influències, facilitadors i un conjunt de pressions que reben els joves per decidir consumir. El consum d'alcohol ha de ser entès dins dels contextos on té lloc, i en aquestes dates cal fer referència a moltes festes, algunes populars i altres de nova creació.

Les festes, que són un valor cultural i relacional molt important per a tots i que hem de mantenir, potenciar i protegir, queden desvirtuades per aquest consum d'alcohol que hi fan molt de joves de forma paral·lela i no lligada a la pròpia festa. Les festes etíliques s'han arribat a convertir en normalitat, obrint aquest model d'oci als menors que participen d'aquestes celebracions, tant pel seu consum directe com pel missatge que reben i que lliga diversió a alcohol.

Accions preventives necessàries, com les dels policies tutor, coordinats per l'ISPIB a totes les IB, es dirigeixen als menors dels centres escolars per transmetre'ls els perjudicis del consum d'alcohol. Moltes vegades les accions s'han de dirigir cap a una necessària reducció del risc, de les conseqüències del consum: dispositius de seguretat, espais alternatius per al botellot, bus revetller, etc.

Altres mesures preventives, com xerrades des de distints àmbits a centres escolars a famílies, també tenen una reduïda efectivitat per la baixa participació, en part donada perquè la normalització del consum dificulta que es vegi com un problema que s'ha de tractar. La realitat fa que aquest tipus de xerrades, com les dirigides als joves als instituts, moltes vegades han de donar per inevitable el consum i es centren en els riscos associats. En qualsevol cas, sense altres accions coordinades, la responsabilitat final del consum sempre recau en la família i el jove, ignorant l'entorn i la pressió social que envolta els joves i que els convida al consum.

Entre d'altres accions que es fan, aquest estiu la Conselleria de Salut durà a terme una campanya de sensibilització dirigida al jovent de més de 18 anys que acudeix a les festes populars per un consum responsable, així com recomanacions per a la disminució de riscos associats al consum. Els adults han d'ésser conscients de que, especialment durant aquestes, són un model cap als menors que també hi participen.

Des de fa 4 anys es treballa en la Plataforma per un Oci de Qualitat, coordinada per la DG de Salut Pública, per tenir un espai de coalició amb tots els sectors implicats en l'oci, indústria, administració i entitats socials (famílies, veïns i joves), per tal d'avançar en estratègies conjuntes. En aquests moments i per fer-la més efectiva, s'està treballant en un pla de comunicació i en donar forma jurídica a dita Plataforma.

Tots som responsables i models de l'educació que reben els joves. Els pares i mares, amb els joves, són els primers responsables de la seva salut i educació, però també sabem que l'educació i supervisió familiar no és suficient per a una prevenció eficaç. És molt difícil per als joves seguir el que racionalment saben que és el millor, anant en contra del seu entorn social, de la publicitat i de les normes formals i informals.

Els mitjans de comunicació no són aliens ni simples espectadors d'aquesta situació, també en són part implicada pel tractament que poden fer de les notícies, destacant uns aspectes o uns altres.

Les administracions han d'ésser coherents amb la protecció dels menors, tant amb les seves actuacions com amb la seva permissivitat o autorització de certes activitats. El seu missatge vers aquesta situació ha d'ésser clar i contundent pel que representen de gestores de l'espai públic i de les normes de convivència.

Les administracions disposen d'eines suficients per poder controlar aquests fets, si bé la falta de normes i ordenances homogènies entre els municipis fa molt difícil que les accions positives tinguin efectes a llarg termini. En aquest sentit, entitats de la Plataforma estan treballant en models d'ordenances municipals que tractin aquest problema de manera homogènia i coherent.

Davant el problema del consum d'alcohol de menors i d'un model d'oci lligat a l'alcohol que els influeix de manera molt forta, hem de continuar actuant i reforçant les nostres accions. Malauradament, de manera general, o no es veu com un problema degut a la normalització a la què hem arribat o es veu com un problema sense solució.

Necessitam continuar i millorar el treball de coordinació des de la Plataforma per un Oci de Qualitat per fer més efectives les accions que es fan des de les diverses entitats i administracions, per cercar i dur a la pràctica solucions i revertir aquesta tendència. Cal actuar sobre les persones però també sobre l'entorn social i les seves normes per provocar un canvi en les percepcions i conductes dels joves i en tots els ciutadans.

Mentrestant, demanam a tota la societat, administracions, entitats i ciutadans, que assumeixin les seves responsabilitats, actuïn amb coherència i s'impliquin en la solució. No és una opció, és la nostra obligació com a adults responsables.

El problema és de tots, l'hem de arreglar entre tots.

(*) Comunicat emès per:

PADIB, Pla d'Addiccions i Drogodependències de les Illes Balears, DG de Salut Pública i Participació, Conselleria de Salut.

ISPIB, Institut de Seguretat Pública de les IB, DG d'Emergències i Interior, Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques.

ODDM, Oficina de Defensa dels Drets del Menors, Conselleria de Serveis Socials i Cooperació.

IBJOVE, Institut Balear de Joventut, Conselleria de Transparència, Cultura i Esports.

IREFREA, Xarxa de professionals en Prevenció de riscos que afecten a infants, adolescents i joves

Plataforma FERYA, Famílies en Xarxa i Actives.

FAPA Mallorca, Federació d'Associacions de pares i mares d'Alumnes.

Més informació: FAPA Mallorca, Glòria Ferrer – 617527685

